

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 22/13
Λουξεμβούργο, 28 Φεβρουαρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-246/12 P
Ελληνικά Ναυπηγεία ΑΕ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το Δικαστήριο επιβεβαιώνει το κύρος της απόφασης της Επιτροπής, κατά την οποία η Ελλάδα όφειλε να ανακτήσει τις ασύμβατες προς την κοινή αγορά ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στα ναυπηγεία του Σκαρामαγκά

Η Συνθήκη επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς τους, χωρίς ωστόσο να αλλοιώνονται οι όροι του ανταγωνισμού σε σχέση με προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς

Η Ελληνικά Ναυπηγεία ΑΕ (ΕΝ) είναι ένα από τα σημαντικότερα ναυπηγεία της Ελλάδας, το οποίο αγοράστηκε το 1985 από την κρατικής ιδιοκτησίας Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης ΑΕ (ΕΤΒΑ).

Στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης της ΕΝ, το 2001, οι μετοχές της πωλήθηκαν στην κοινοπραξία των γερμανικών εταιριών Howaldtswerke-Deutsche Werft GmbH (HDW) και Ferrostaal GmbH, οι οποίες ίδρυσαν την Ελληνική Ναυπηγοκατασκευαστική ΑΕ Χαρτοφυλακίου (Greek Naval Shipyard Holding, ENAEX ή GNSH) για να διαχειρίζεται τη συμμετοχή τους στην ΕΝ. Το 2005, η ThyssenKrupp AG εξαγόρασε τις HDW και GNSH, οπότε κατέχει το σύνολο των μετοχών και ελέγχει πλήρως τα ναυπηγεία. Η τρέχουσα δραστηριότητα των ναυπηγείων συνίσταται κυρίως στην κατασκευή πολεμικών πλοίων.

Από το 1992 η Ελληνική Δημοκρατία χορήγησε στην ΕΝ διάφορες ενισχύσεις, ορισμένες από τις οποίες –κατ' εφαρμογή μιας οδηγίας σχετικής με τις ενισχύσεις για τις ναυπηγικές εργασίες¹– έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή².

Εντούτοις, το 2006³ η Επιτροπή υποχρέωσε την Ελλάδα να ανακτήσει από την ΕΝ, εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών, δεκαέξι ενισχύσεις⁴ πλέον τόκων. Επιπλέον η Ελλάδα όφειλε να κοινοποιήσει στην Επιτροπή, εντός δύο μηνών, το προς ανάκτηση ποσό, λεπτομερή περιγραφή των ληφθέντων μέτρων, καθώς και έγγραφα που να αποδεικνύουν ότι ζητήθηκε από τον αποδέκτη να επιστρέψει τις ενισχύσεις. Η Ελληνική Κυβέρνηση έπρεπε επίσης να ενημερώνει την Επιτροπή για την πρόοδο της εθνικής διαδικασίας εκτέλεσης της απόφασής της⁵.

Η ΕΝ άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω απόφασης της Επιτροπής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο, με απόφαση που εξέδωσε το 2012⁶, απέρριψε το σύνολο των προβληθέντων λόγων και επιχειρημάτων⁷.

¹ Οδηγία 90/684/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1990 (ΕΕ L 380, σ. 27).

² Η συνολική αξία των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν ανέρχεται σε 343 εκατομμύρια ευρώ.

³ [Απόφαση C\(2008\) 3118 τελικό](#) της Επιτροπής ([2009/610/ΕΚ](#) Ε(2010) 8274) της 2ας Ιουλίου 2008.

⁴ Η συνολική αξία των ενισχύσεων οι οποίες κρίθηκαν ασύμβατες προς την κοινή αγορά και έπρεπε, ως εκ τούτου, να αναζητηθούν ανέρχεται σε 310 εκατομμύρια ευρώ.

⁵ Το Δικαστήριο έχει ήδη διαπιστώσει, με την απόφασή του [C-485/10](#) της 28ης Ιουνίου 2012, ότι η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη την υποχρέωσή της να εκτελέσει τη συγκεκριμένη απόφαση της Επιτροπής.

⁶ Απόφαση της 15ης Μαρτίου 2012, [T-391/08](#), Ελληνικά Ναυπηγεία ΑΕ κατά Επιτροπής.

⁷ Εξάλλου, το 2008, οι ENAEX ή GNSH, HDW και ThyssenKrupp Marine Systems AG ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει το άρθρο της απόφασης αυτής το οποίο αφορούσε μέτρο ενίσχυσης υπέρ της HDW/Ferrostaal υπό τη μορφή εγγύησης αποζημίωσης εκ μέρους της ΕΤΒΑ για κάθε παρανόμως χορηγηθείσα κρατική ενίσχυση που θα υποχρεωνόταν τυχόν να επιτρέψει η ΕΝ. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το ως άνω αίτημα με την απόφασή του [T-384/08](#) της 10ης Νοεμβρίου 2011. Κατά της απόφασης αυτής δεν έχει ασκηθεί αναίρεση.

Με την υπό κρίση αίτηση αναίρεσης, η ΕΝ προσέβαλε την ως άνω απόφαση, υποστηρίζοντας ενώπιον του Δικαστηρίου ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομική πλάνη, καθόσον έκρινε μεν ότι από τα επίδικα μέτρα ενισχύθηκε η δραστηριότητα της παραγωγής μη στρατιωτικού υλικού, χωρίς ωστόσο να προβεί σε κατά περίπτωση εξέτασή τους προκειμένου να διαπιστώσει αν το κάθε μέτρο υπερέβαινε αυτό που ήταν αναγκαίο για την ομαλή άσκηση της στρατιωτικής δραστηριότητας του ναυπηγείου. Κατά την ΕΝ, το ναυπηγείο είναι επιχείρηση μικτής φύσης και οι μη στρατιωτικές δραστηριότητες είναι αναγκαίες για τη βιωσιμότητα της δραστηριότητας παραγωγής στρατιωτικού υλικού, η οποία είναι η προεξάρχουσα δραστηριότητα. Κατά συνέπεια, η πλήρης παύση της μη στρατιωτικής δραστηριότητας θα έθετε σε κίνδυνο τη συνέχιση της παραγωγής στρατιωτικού υλικού.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η Συνθήκη⁸ επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα μέτρα που θεωρούν αναγκαία για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της ασφάλειάς τους τα οποία συναρτώνται με την παραγωγή ή εμπορία όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού. Τα μέτρα αυτά δεν πρέπει πάντως να αλλοιώνουν τους όρους του ανταγωνισμού σε σχέση με προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικά σκοπούς. Πράγματι, στη Συνθήκη γίνεται αυστηρή διάκριση μεταξύ της παραγωγής ή της εμπορίας πολεμικού υλικού και κάθε άλλης οικονομικής δραστηριότητας, ακόμη και στην περίπτωση που η ίδια επιχείρηση ασκεί τόσο στρατιωτικές όσο και μη στρατιωτικές δραστηριότητες.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την επιχειρηματολογία που προέβαλε η ΕΝ προκειμένου να αποδείξει ότι, όταν οι μη στρατιωτικές δραστηριότητες είναι «αναγκαίο παρακολούθημα» της δραστηριότητας παραγωγής στρατιωτικού υλικού, κάθε μέτρο ενίσχυσης πρέπει να εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης. Ομοίως, καλώς το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η ειδική διαδικασία που προβλέπεται στη Συνθήκη⁹ έχει εφαρμογή μόνον επί εκείνων των ενισχύσεων που αφορούν τη δραστηριότητα για στρατιωτικούς σκοπούς.

Εξάλλου ο επιμερισμός των δραστηριοτήτων του ναυπηγείου σε στρατιωτικές και μη στρατιωτικές (αντιστοίχως 75 % και 25 %), στον οποίο είχε καταλήξει η Επιτροπή, έγινε δεκτός από τις ελληνικές αρχές και, εν πάση περιπτώσει, οι σχετικές εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου, στο μέτρο που αφορούν τα πραγματικά περιστατικά, δεν υπόκεινται στον αναίρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου¹⁰.

Τέλος –συνεχίζει το Δικαστήριο– ορθώς το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, στο πλαίσιο της διεξαχθείσας από την Επιτροπή διοικητικής διαδικασίας, η ΕΝ δεν είχε δικαιώματα άμυνας (όπως έχουν τα κράτη μέλη), αλλά αποκλειστικώς και μόνο το δικαίωμα να μετάσχει στη διαδικασία αυτή (όπερ και συνέβη εν προκειμένω).

Για όλους αυτούς τους λόγους, το Δικαστήριο απορρίπτει καθ' ολοκληρίαν την αίτηση αναίρεσης της ΕΝ και επιβεβαιώνει, ως εκ τούτου, ότι η απόφαση της Επιτροπής ήταν έγκυρη.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναίρεσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναίρεσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναίρεσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

⁸ Άρθρο 346, παράγραφος 1, στοιχείο β'.

⁹ Άρθρο 348 ΣΛΕΕ.

¹⁰ Στην υπόθεση [T-466/11](#), η ΕΝ και η Hoem Beteiligungs Gesellschaft GmbH –η οποία αποτελεί, από τον Οκτώβριο του 2010, τον βασικό μέτοχο της ΕΝ– επικαλέστηκαν, όσον αφορά την απόφαση 2009/610/ΕΚ της Επιτροπής, την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 346 ΣΛΕΕ. Με διάταξη της 19ης Οκτωβρίου 2012, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή τους ως απαράδεκτη. Κατά της διάταξης αυτής έχει ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου ([υπόθεση C-616/12 P](#)).

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106